

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kalastuslakiin lisättäväksi säännökset kalastuksenhoitomaksurekisteristä. Kalastuksenhoitomaksurekisteriä voitaisiin käyttää veronluonteisen kalastuksenhoitomaksun kertymän seurantaan, varojen jakamisen ja muun päätöksenteon valmisteluun sekä kalastusharrastuksen edistämiseen.

Rekisterinpidosta aiheutuvat kustannukset on tarkoitus maksaa kalastuksenhoitomaksuina kertyvistä varoista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1997 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Kalastuslain 88 §:ssä edellytetään, että jokainen 18 vuotta täyttänyt henkilö suorittaa vuosittain valtiolle kalastuksenhoitomaksun, jonka suuruus on 80 markkaa vuodelta. Maksuvelvollisuus ei kuitenkaan koske henkilöä, joka harjoittaa mato-ongintaa asetuksella säädettyä tavalla. Maksuvelvollisuus ei myöskään koske henkilöä, joka on pyynnissä mukana ainoastaan apuhenkilönä eikä osallistu pyyntivälineiden käsittelyyn pyynnin yhteydessä.

Maa- ja metsätalousministeriö perii kalastuksenhoitomaksut elinkustannusindeksin nousua vastaavasti tarkistettuina. Tarkistus tehdään täysin kymmenin prosentein.

Lain 89 §:n mukaan todistus kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta on pidettävä mukana kalastettaessa sekä vaadittaessa näyttävä vesialueen omistajalle, kalastusoikeuden haltijalle ja kalastuksenvalvojalle.

Lain 90 §:n mukaan valtion talousarvioon otetaan kalatalouden valtakunnalliseen ja alueelliseen edistämiseen vuosittain määräraha, joka vastaa ainakin sitä määrää, mikä kolmen edellisen vuoden aikana kalastuksen-

hoitomaksun suorittaneiden henkilöiden keskimääräisen lukumäärän perusteella kalastuksenhoitomaksuina kertyisi. Kertyneet varat käytetään lain 91 §:n mukaisesti yleiskalastusoikeuksien käytöstä kalavesien omistajille maksettaviin korvauksiin, samoin kuin kalastusaluetoiminnan ja kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä sekä valtiolle maksun kannosta aiheutuviin kustannuksiin. Varojen jakamisesta eri käyttötarkoituksiin päättää maa- ja metsätalousministeriö.

Valtion vuoden 1996 talousarviossa on momentille 30.36.45 (Kalatalouden edistäminen) myönnetty 45 890 000 markan suuruinen määräraha, josta on vähennetty valtiolle maksun kannosta aiheutuvina kuluina 2 miljoonaa markkaa ja varojen loppuosa eli 43 042 000 markkaa on päätetty käyttää yhtä suurin osuuksin kalavesien omistajille maksettaviin korvauksiin, kalastusaluetoiminnan ja kalastusalan järjestöjen toiminnan sekä kalatalouden edistämisestä aiheutuvien kustannusten suorituksiksi.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen viimeaikaisten tutkimusten mukaan kalastavia henkilöitä on Suomessa ollut vuosittain noin 2 miljoonaa. Näistä noin 4 000 harjoit-

taa ammattimaista kalastusta ja muu osa kotitarve- ja virkistyskalastusta. Kalastajista arvioidaan lähes miljoonan henkilön olevan velvollisia kalastuksenhoitomaksun suorittamiseen. Kalastuksenhoitomaksun maksaneita oli vuonna 1995 kuitenkin vain 482 516. Ero kalastavien ja kalastuksenhoitomaksun maksaneiden välillä on niin huomattava, että kalastuksenhoitomaksun markkinointia on ollut tarpeen tehostaa. Maa- ja metsätalousministeriön vuoden 1996 alkupuolella aloittaman tiedotuskampanjan tuloksena on jo ollut todettavissa suoritettujen kalastuksenhoitomaksujen lisääntyminen verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan.

2. Esityksen tavoitteet ja ehdotetut muutokset

Esityksen ensisijaisena tavoitteena on pyrkimys helpottaa kalastuksen harrastajien mahdollisuutta suorittaa asianmukaisesti kalastuksenhoitomaksunsa sekä samalla antaa heille tietoa kalastukseen liittyvistä ajankohtaisista asioista. Lisäksi tavoitteena on helpottaa viranomaisten päätöksenteon valmistelua ja muuta viranomaistehtävien hoitamista. Ehdotettu kalastuksenhoitomaksurekisteri palvelisi myös kalastusalan järjestöjä ja yrityksiä kalastuksen harrastajien osoiterekisterinä.

Maksetuista kalastuksenhoitomaksutositteista on tarkoitus kerätä nimi-, osoite- ja muut tiedot maa- ja metsätalousministeriön pitämään kalastuksenhoitomaksurekisteriin. Rekisteriä käytettäisiin paitsi esitetytten kalastuksenhoitomaksulomakkeiden toimittamiseen vakinaisesti kalastaville myös kalastuksen ajankohtaisista asioista tiedottamiseen. Lisäksi rekisteriä käytettäisiin kalastuksenhoitomaksujen kertymisen seurannan, kalataloudellisen suunnittelun ja muun päätöksenteon apuvälineenä siten kuin uudessa 91 a §:ssä ehdotetaan. Maa- ja metsätalousministeriö voisi antaa rekisterinpitoon ja sen käyttöön liittyviä avustavia tehtäviä myös ulkopuolisille alihankkijoille.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi kalastuksenhoitomaksurekisteriin sisällytettävistä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta välttämättömistä tiedoista. Näitä tietoja ovat kalastajan nimi, osoite, maksuaika ja -paikka, kalastuksenhoitomaksun kohdentumisaika sekä tieto siitä, milloin kalastajalle on annettu kadonneen maksutositteen tilalle maksutta

todistus kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta.

Lakiehdotuksen mukaan kalastuksenhoitomaksurekisterin tietoja saisi käyttää kalatalouden muuhunkin kuin 91 a §:ssä tarkoitettuun edistämiseen sekä myös tutkimus- ja tilastotarkoituksiin. Järjestöjen ja likeyritysten puolelta on käytännössä esiintynyt tarvetta kalataloudellisen informaation jakamiseen kalastuksen harrastajille. Tämän vuoksi ehdotetaan, että rekisteristä voitaisiin antaa nimi- ja osoitetietoja käytettäväksi myös suoramarkkinointiin, jollei asianomainen henkilö ole kieltänyt tietojen antamista. Osoiteluetteloiden antamisesta perittäisiin kohtuullinen maksu, joka osaltaan vähentäisi rekisterinpidosta aiheutuvia kustannuksia. Muutoin rekisteriin sovellettaisiin, mitä henkilörekisterilain (471/87) säädetään. Henkilörekisterilain 11 §:n mukaan rekisteröidyllä on oikeus perehtyä häntä itseään koskeviin rekisteritietoihin. Mainitun lain 18 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan rekisteritietojen luovuttamiseen on myös saatava rekisteröidyn suostumus, jonka hän voisi antaa kalastuksenhoitomaksutositteeseen tehtävällä merkinnällä tai muullakin tavoin.

3. Esityksen vaikutukset

Kalastuksenhoitomaksurekisterin ylläpitoon ja käyttöön liittyvien ostopalveluiden vuosittaiset kustannukset ovat arviolta miljoona markkaa. Kalastuksenhoitomaksun maksamisen helpottuessa maksuja arvioidaan vuosittain kertyvän 8 miljoonaa markkaa nykyistä enemmän. Esityksellä ei kuitenkaan ole vaikutusta valtiontalouteen, koska rekisterin ylläpitokustannusten jälkeen jäljelle jäävät varat käytettäisiin vesialueen omistajille maksettaviin korvauksiin sekä muihin kalastuslain 91 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.

Ehdotuksella ei ole ympäristövaikutuksia tai vaikutuksia kansalaisten asemaan.

Ehdotuksella ei ole liittymäkohtia Suomea sitoviin kansainvälisiin sopimuksiin tai niiden johdalla annettuihin säännöksiin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin kuitenkin ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kalastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 16 päivänä huhtikuuta 1982 annettuun kalastuslakiin (286/82) uusi 91 a - 91 c § seuraavasti:

91 a §

Asianomainen ministeriö pitää kertyvien kalastuksenhoitomaksujen seurantaa, mainittujen varojen jakamista, kalatalouden suunnittelua, päätöksenteon valmistelua ja muiden tehtäviensä hoitamista varten tarpeellista kalastuksenhoitomaksurekisteriä. Rekisteriä pidetään automaattisen tietojen käsittelyn avulla. Rekisterinpitäjä voi antaa sivulliselle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpiitoon ja käyttöön liittyviä avustavia tehtäviä.

Rekisterinpidosta aiheutuvat kustannukset maksetaan kalastuksenhoitomaksuina kertyvistä varoista.

91 b §

Kalastuksenhoitomaksurekisteriin merkitään seuraavat tiedot:

- 1) sen henkilön nimi ja osoite, jonka puolesta kalastuksenhoitomaksu on maksettu;
- 2) suoritettun kalastuksenhoitomaksun määrä sekä maksuaika ja -paikka;
- 3) aika, jolta kalastuksenhoitomaksu on

maksettu; sekä

4) ajankohta, jolloin kadonneen maksutositteen tilalle on annettu maksutta todistus kalastuksenhoitomaksun suorittamisesta.

91 c §

Kalastuksenhoitomaksurekisterin tietoja saadaan sen lisäksi, mitä 91 a §:ssä säädetään, käyttää kalatalouden muuhunkin edistämiseen sekä tutkimus- ja tilastotarkoituksiin. Asianomainen ministeriö voi luovuttaa kalastuksenhoitomaksurekisterin nimi- ja osoitetietoja kohtuullista maksua vastaan myös kalatalousalan suoramarkkinointiin, jollei rekisteriin merkitty henkilö ole sitä kieltänyt. Rekisterissä olevien tietojen käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä henkilörekisterilaissa (471/87) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27 päivänä syyskuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

